

کاربرد تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده در پیش‌بینی میزان مصرف میان وعده‌های کم ارزش در دانش‌آموزان دختر

طاهره دهداری^۱، مریم چگنی^۲، لاله دهداری^۳

نویسنده‌ی مسئول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده بهداشت t-dehdari@tums.ac.ir

دریافت: ۹۱/۷/۳۰ پذیرش: ۹۱/۱۰/۱۶

چکیده

زمینه و هدف: نوجوانان گرایش زیادی به مصرف میان‌وعده‌های کم ارزش دارند. هدف این مطالعه پیش‌بینی میزان مصرف میان‌وعده بر اساس سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده در دانش‌آموزان دختر مقطع راهنمایی کرمانشاه در سال ۱۳۹۰ می‌باشد. **روش بررسی:** این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد که در آن، ۲۰۷ دانش‌آموز دختر در مقطع راهنمایی به صورت نمونه‌گیری چند مرحله‌ای انتخاب شدند و پرسشنامه‌های مربوطه (بر اساس سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده و مصرف میان‌وعده‌های کم ارزش) را تکمیل کردند. داده‌ها توسط نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ و آزمون تحلیل واریانس یکطرفه، رگرسیون و همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند. **یافته‌ها:** بیشترین میان‌وعده مصرفی کم ارزش در بین دانش‌آموزان شکلات و پفک بود. یافته‌ها نشان می‌دهد که متغیر قصد رفتاری، هنجارهای انتزاعی و کنترل رفتاری درک شده قادر به پیش‌بینی ۴۴ درصد تغییرات رفتار مصرف میان‌وعده‌های کم ارزش می‌باشد. از بین سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده، تنها سازه کنترل رفتاری درک شده قادر به پیش‌بینی ۴۴ درصد تغییرات قصد رفتاری بود. **نتیجه‌گیری:** با توجه به اینکه دانش‌آموزان مورد مطالعه به میزان زیادی از تنقلات به جای غذاهای مغزی و میوه‌ها استفاده می‌کردند، لذا اجرای مداخلات آموزشی بر پایه تئوری‌هایی مانند رفتار برنامه‌ریزی شده ضرورت دارد. **واژگان کلیدی:** میان‌وعده کم ارزش، دانش‌آموزان، تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده.

مقدمه

می‌کنند (۵). مطالعه انجام شده در سال ۱۳۸۳ نشان می‌دهد که دانش‌آموزان ۶ تا ۱۸ ساله در ۲۳ استان کشور، بطور میانگین ۴/۹۲ بار در هفته از میان‌وعده‌های شور و یا چرب استفاده می‌کنند و ضمناً میزان مصرف این میان‌وعده‌ها در دخترها بیشتر از پسرها بوده است (۶). تنقلات کم ارزش از نظر تغذیه‌ای دارای میزان بالای انرژی به همراه نمک یا قند می‌باشند و می‌توانند امکان ابتلا به

نوجوانان نسبت به سایر گروه‌های سنی، میان‌وعده بیشتری مصرف می‌کنند (۱). مطالعات بیانگر نامناسب بودن الگوی میان‌وعده‌ها و مصرف تنقلات و خوراکی‌های کم ارزش در کودکان و نوجوانان ایرانی می‌باشد (۲-۴). بررسی‌ها در کشور بیانگر آن است که ۵۱ درصد از کودکان در طول هفته، از میان‌وعده‌هایی مانند انواع پفک، آبمیوه و نوشابه گازدار استفاده

۱-استادیار آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تهران

۲-کارشناس بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران

۳-کارشناس آمار، دانشکده علوم ریاضی، دانشگاه ولی عصر رفسنجان

بیماری‌هایی چون چاقی، دیابت، بیماری‌های قلبی-عروقی و پرفشاری خون را در بزرگسالی افزایش دهند (۲،۷۸).

نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده، فرد را به عنوان یک عمل‌کننده منطقی فرض می‌کند، به طوری که فرد قبل از انجام یک رفتار، به پردازش اطلاعات می‌پردازد. طی این فرایند ممکن است باورهای بنیادی فرد و در نتیجه، رفتار او تغییر کند (۹). بر اساس تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده، تعیین‌کننده اولیه‌ی رفتار قصد رفتاری می‌باشد که خود برآیندی از نگرش فردی به رفتار، ادراک فردی از هنجارهای اجتماعی اطرافیان و محیط زندگی و نهایتاً ادراک فردی از میزان کنترلی که برای انجام یا عدم انجام آن رفتار دارد؛ می‌باشد. سهم هر یک از این عوامل در پیش‌بینی رفتار ثابت نیست و با توجه به نوع رفتار و جمعیت مورد مطالعه متفاوت است (۱۱-۱۰). قدرت پیش‌بینی این نظریه در بسیاری از مطالعات در حوزه تغییر رفتار به اثبات رسیده است (۱۲) و به عنوان یکی از تئورهای مهم در زمینه‌ی انتخاب غذا مطرح می‌باشد (۱۳).

اکثر مطالعات انجام شده در ایران، به تعیین رابطه بین کیفیت تغذیه و میزان مصرف میان وعده‌ها در نوجوانان پرداخته‌اند (۲،۴،۱۴،۱۵). با توجه به جستجوهای انجام شده، در کشور ایران مطالعات مدون اندکی به منظور بررسی عوامل موثر بر انتخاب و مصرف میان وعده‌های کم ارزش در دانش‌آموزان صورت گرفته است (۳). لذا پژوهش حاضر به پیش‌بینی میزان مصرف میان وعده‌های کم ارزش بر اساس سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده در دانش‌آموزان دختر مقطع راهنمایی شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۰ پرداخته است.

روش بررسی

این پژوهش توصیفی-تحلیلی بر روی ۲۰۷ دانش‌آموز دختر مقطع راهنمایی در سال ۱۳۹۰ انجام شد. معیارهای ورود به پژوهش حاضر شامل تحصیل در مدرسه راهنمایی دخترانه واقع در منطقه نیمه برخوردار شهر کرمانشاه بود. انتخاب مدارس نیمه برخوردار به این دلیل است که دانش‌آموزانی مورد مطالعه قرار بگیرند که از نظر امکانات و وضعیت اجتماعی-اقتصادی در حد متوسط باشند و سوگیری در مطالعه کاهش یابد. در این مطالعه، معیار خروجی وجود نداشت.

حجم نمونه با توجه به نتایج برگرفته از یک مطالعه مقدماتی (پابلوت) و با اطمینان ۹۵ درصد، دقت ۰/۰۵ و با استفاده از فرمول $(n = Z_{(1-\alpha/2)}^2 \cdot S^2/d^2)$ ، ۲۰۷ نفر محاسبه شد. روش نمونه‌گیری به صورت چند مرحله‌ای انجام شد. در مرحله اول یک مدرسه راهنمایی دخترانه در منطقه نیمه برخوردار شهر کرمانشاه (مطابق با تقسیم‌بندی آموزش و پرورش کرمانشاه) به طور تصادفی انتخاب و مطابق با حجم نمونه محاسبه شده، تعداد ۲۰۷ دانش‌آموز دختر از هر ۳ پایه تحصیلی (اول، دوم و سوم) به طور تصادفی انتخاب شدند. به صورت کلی از هر پایه، ۶۹ دانش‌آموز در مطالعه حاضر شرکت کردند.

قبل از انجام مطالعه موافقت آموزش و پرورش منطقه جهت ورود به مدرسه انتخاب شده و تعیین وقت مناسب برای تکمیل پرسشنامه‌ها کسب شد. پس از بیان هدف مطالعه و کسب موافقت دانش‌آموزان برای ورود به مطالعه، پرسشنامه‌ها توسط دانش‌آموزان مورد مطالعه تکمیل شدند.

پرسشنامه مورد استفاده در این مطالعه شامل سه قسمت بود؛ قسمت اول شامل سوالات مربوط به اطلاعات دموگرافیکی بود و متغیرهایی چون تحصیلات پدر و مادر، شغل پدر و مادر و غیره اندازه‌گیری شد. قسمت دوم سوالات مربوط به سنجش مستقیم سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده بود که توسط کریمی و همکاران طراحی و اعتباریابی شده بود (۳). در این پرسشنامه قصد رفتاری با ۳ سوال (مانند: من قصد دارم در ماه آینده از این خوراکی‌ها بخورم)، نگرش با ۵ سوال (مانند: از خوردن این خوراکی‌ها لذت می‌برم)، هنجارهای انتزاعی با ۸ سوال (مانند: والدینم معتقدند که من

مجله‌ی مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دوره‌ی ۲، شماره‌ی ۲، پاییز و زمستان ۹۱

می‌توانم از این خوراکی‌ها بخورم) و کنترل رفتاری درک شده با ۹ سوال (مانند: من مطمئنم اگر اراده کنم می‌توانم مصرف این خوراکی‌ها را کاهش دهم) در قالب مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت سنجیده شد. قسمت سوم شامل سنجش مصرف هفتگی ۴۵ قلم میان وعده با استفاده از پرسشنامه استاندارد بسامد خوراک بود (Food Frequency Questionnaire) بود که طی آن ۱۸ قلم میان وعده بی‌ارزش (که دارای انرژی زیاد هستند ولی مواد مغذی بدن را تامین نمی‌کنند و باید کمتر از دو گروه دیگر میان وعده‌های آزاد و با احتیاط مصرف شوند) در پانل متخصصان انتخاب شد و بسامد مصرف هفتگی این ۱۸ قلم میان وعده (از اصلا مصرف نمی‌کنم تا بیشتر از ۷ بار در هفته مصرف می‌کنم) در دانش آموزان اندازه‌گیری شد. اعتبار پرسشنامه‌ها با روش سنجش اعتبار محتوی توسط پانل متخصصین سنجیده شده بود. ضمناً روایی پرسشنامه با روش آزمون مجدد اندازه‌گیری شده بود و ضریب همبستگی درون رده‌ای پرسشنامه مربوطه ۰/۷۷ گزارش شده بود.

داده‌های جمع آوری شده با نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ تجزیه و تحلیل شدند. برای تعیین رابطه بین میانگین سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده و متغیرهای دموگرافیکی کمی با میانگین مصرف میان وعده‌های بی‌ارزش در هفته از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. برای تعیین تفاوت معنی‌دار بین میانگین مصرف میان وعده‌های کم ارزش در هفته بر حسب متغیرهای دموگرافیکی کیفی از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شد. همچنین از آزمون تحلیل رگرسیون (روش Enter) برای پیشگویی رفتار و همچنین قصد مصرف میان وعده‌های کم ارزش بر اساس سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که میانگین سن دانش‌آموزان

مورد مطالعه (۱۳±۲) سال بود. میانگین و انحراف معیار بعد خانوار دانش آموزان ۴/۶±۰/۶۳ بود. ۵۱/۴ درصد دانش آموزان به میزان کمتر از ۲۰۰۰ تومان و ۴۳/۸ درصد نیز بیشتر از ۲۰۰۰ تومان در هفته پول توجیبی می‌گرفتند. ۴/۸ درصد در طول هفته پول توجیبی دریافت نمی‌کردند. از نظر تحصیلات پدر ۲/۹ درصد بی‌سواد، ۱۱/۵ درصد دارای سواد ابتدایی، ۲۶/۹ درصد راهنمایی، ۳۵/۶ درصد دیپلم و ۲۳/۱ درصد بالاتر از دیپلم سواد داشتند. ۳۵/۱ درصد مادران دانش آموزان دارای سواد ابتدایی، ۳۶/۱ درصد سواد راهنمایی، ۲۱/۶ درصد دارای دیپلم و ۶/۳ درصد بالاتر از دیپلم بودند و ۱ درصد مادران بی‌سواد بودند. از نظر شغل پدر، ۲/۹ درصد بیکار، ۱۵/۴ درصد بازنشسته، ۳۵/۱ درصد کارمند، ۱۲/۵ درصد کارگر، ۳۳/۲ درصد شغل آزاد و ۱ درصد سایر مشاغل را داشتند. شغل ۸۸/۹ درصد مادران دانش آموزان خانه دار، ۰/۵ درصد بازنشسته، ۵/۸ درصد کارمند، ۰/۵ درصد کارگر و ۴/۳ درصد آزاد بود.

آزمون آماری تحلیل واریانس یک طرفه نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین میانگین نمره مصرف میان وعده‌های کم ارزش با متغیرهای کیفی میزان تحصیلات پدر (p=۰/۴)، میزان تحصیلات مادر (p=۰/۱)، شغل پدر (p=۰/۴)، شغل مادر (p=۰/۸) و میزان پول توجیبی (p=۰/۴) وجود ندارد. ضمناً آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که بین میانگین بعد خانوار دانش آموز با میانگین مصرف میان وعده‌های کم ارزش رابطه آماری معنی‌داری وجود ندارد (p=۰/۲).

در جدول ۱، همبستگی بین سازه‌های تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده در دانش آموزان آورده شده است. داده‌های این جدول نشان می‌دهد که چهار سازه قصد رفتاری، نگرش، هنجارهای انتزاعی و کنترل رفتاری درک شده با میانگین مصرف میان وعده بی‌ارزش در دانش آموزان مورد مطالعه همبستگی معنی‌دار دارد. ضمناً همبستگی معنی‌داری بین متغیرهای نگرش، کنترل رفتاری درک شده و هنجارهای انتزاعی با قصد

رفتاری وجود داشت.

جدول ۱: همبستگی بین سازه های تئوری رفتار برنامه شده در دانش آموزان مورد مطالعه

کنترل رفتاری درک شده	نگرش	هنجارهای انتزاعی	قصد رفتاری
			قصد رفتاری
			هنجارهای انتزاعی
		۰/۲۸*	۰/۱۳*
	۰/۳۵*	۰/۴۵*	۰/۱۳*
			کنترل رفتاری درک شده
			۰/۴۳*
	۰/۳۵*	۰/۴۵*	۰/۴۳*
			مصرف میان وعده
۰/۳۹*	۰/۱۸*	۰/۲۸*	۰/۳۰*

$p < 0.05^*$

ارزش باشند ($R^2=0.442, p < 0.0001$).

ضمناً سازه های دارای همبستگی معنی دار با قصد رفتاری وارد مدل رگرسیونی شدند. نتایج این مدل رگرسیونی نشان داد که ۴۴ درصد تغییر در نمره قصد رفتاری بواسطه سازه کنترل رفتاری درک شده قابل توضیح است ($P < 0.0001$ ، $R^2=0.443$). در جدول ۳ نیز فراوانی مطلق، میانگین و انحراف معیار مصرف میان وعده های کم ارزش در دانش آموزان گزارش شده است. یافته های این جدول نشان داد که بیشترین میان وعده مصرفی کم ارزش در بین دانش آموزان مورد مطالعه شامل شکلات و پفک بود.

روند انجام آزمون رگرسیون خطی به این شکل بود که ابتدا همبستگی بین سازه ها و متغیر قصد رفتاری و مصرف میان وعده سنجیده شد و سپس سازه های دارای همبستگی معنی دار وارد مدل رگرسیونی شدند. در جدول ۲، نتایج آزمون رگرسیون خطی بین قصد مصرف و رفتار مصرف میان وعده های کم ارزش با سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده در دانش آموزان مورد مطالعه نشان داده شده است. نتایج این جدول نشان می دهد که سه سازه قصد رفتاری، کنترل رفتاری درک شده و هنجارهای انتزاعی می توانند توضیح دهنده ۴۴ درصد تغییرات رفتار مصرف میان وعده های کم

جدول ۲: نتایج آزمون رگرسیون خطی بین قصد مصرف و رفتار مصرف میان وعده های کم ارزش با سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده در دانش آموزان مورد مطالعه

p	Beta	SE	B	R ²
				۰/۴۴
				قصد رفتاری
۰/۰۰۰۱	۰/۴۷	۰/۳۰	۰/۲۵	کنترل رفتاری درک شده
				۰/۴۴
				رفتار مصرف میان وعده های کم ارزش
۰/۰۱	-۰/۱۷	۰/۵۱	-۱/۲	قصد رفتاری
۰/۰۵	-۰/۱۳	۰/۴۰	-۰/۷۶	هنجارهای انتزاعی
۰/۰۰۳	-۰/۲۴	-۰/۳۱	-۰/۹۶	کنترل رفتاری درک شده

جدول ۳: میانگین و انحراف معیار میزان بیشترین میان وعده کم ارزش مصرفی (در هفته)

در دانش آموزان مورد مطالعه

میان وعده	شکلات	پفک	فلافل	نوشابه	سس مایونز	کرانچی	چیپس	کرم کارامل	شیرینی تر	پاستیل
میانگین	۴/۴	۳/۷	۳/۲۲	۳/۲۱	۳/۱	۳	۲/۹۲	۲/۵۳	۲/۵	۲/۳۴
انحراف معیار	۲/۵	۲/۱	۲/۳	۲/۲	۲/۱	۱/۹	۱/۹	۲/۱	۱/۹	۱/۸

بحث و نتیجه گیری

در این مطالعه مشخص شد که میانگین مصرف شکلات، پفک، فلافل و نوشابه در دانش آموزان مورد مطالعه بیشتر از سایر میان وعده‌ها بود. این نتایج با نتایج جعفری راد و همکاران (۴)، کلیشادی و همکاران (۱۴) و سلمانی و همکاران (۱۵) مطابقت دارد. از آنجا که میان وعده می‌تواند هم به عنوان یک کمک کننده و هم مانعی برای دریافت مواد مغذی باشد، لذا آموزش نوجوانان برای انتخاب میان وعده‌های مغذی ضرورت دارد. ماتوینکو (Matvienko) در مطالعه خود نشان داد که برنامه آموزش تغذیه می‌تواند به میزان ۲۵/۷ درصد، انتخاب میان وعده‌های سالم در کودکان را افزایش دهد (۱۶). احمدی و همکاران هم نشان دادند که مداخله آموزشی بر مبنای بازی و نقاشی می‌تواند توانایی اولویت بندی بین وعده‌های غذایی خوب و بد در کودکان را افزایش دهد (۱۷).

نتایج مدل رگرسیونی نشان داد که ۳ سازه قصد رفتاری، هنجارهای انتزاعی و کنترل رفتاری درک شده قادر به پیش بینی ۴۴ درصد تغییرات رفتار مصرف میان وعده‌های کم ارزش در دانش آموزان دختر در کرمانشاه می‌باشد. هورست (Horst) و همکاران نیز نشان دادند که هنجارهای انتزاعی، الگوسازی والدین و همسالان و قصد رابطه معنی داری با مصرف میان وعده‌ها و نوشابه در نوجوانان دارد (۱۸). فرنچ (French) و همکاران در مطالعه خود گزارش کردند که رابطه معنی داری بین انتخاب میان وعده‌های کم چرب با قصد و خودکار آمدی نوجوانان وجود دارد (۱۹). ضمناً نتایج

مطالعه حاضر نشان داد که سازه نگرش قادر به پیش‌بینی رفتار مصرف میان وعده کم ارزش در دانش آموزان نبود. در مداخلات طراحی شده برای کاهش مصرف این میان وعده‌ها بایستی بر افزایش کنترل رفتاری درک شده و کاهش فشارهای اجتماعی وارده برای مصرف میان وعده‌های کم ارزش متمرکز شده و قصد دانش آموزان برای مصرف کمتر را افزایش داد.

مدل رگرسیونی نشان داد که از بین سازه‌های تئوری رفتار برنامه ریزی شده، تنها سازه کنترل رفتاری درک شده قادر به پیش بینی ۴۴ درصد تغییرات قصد رفتاری بود. در این مطالعه متغیر نگرش و هنجارهای انتزاعی پیش بینی کننده قصد مصرف میان وعده کم ارزش در دانش آموزان مورد مطالعه نبود. می‌توان چنین ادعا نمود که نگرش اکثر نمونه‌ها نسبت به میان وعده‌هایی مثل پفک و غیره مثبت است و سازه کنترل رفتاری درک شده، مهم ترین عاملی است که باید در نظر گرفته شود و در مداخلات طراحی شده به افزایش آن پرداخته شود. در واقع کنترل رفتاری درک شده خود تحت تاثیر اعتقادات کنترلی و توانمندی درک شده برای انجام رفتار است. اگر مردم معتقد باشند که منابع یا امکانات کافی برای انجام یک رفتار را ندارند، احتمالاً قصد قوی برای انجام آن رفتار نخواهند داشت، حتی اگر نگرش مثبتی نسبت به رفتار داشته باشند و یا حتی اگر معتقد باشند که سایر افرادی که برای آنها مهم هستند نیز انجام آن رفتار را تایید می‌کنند (هنجارهای انتزاعی). کنترل رفتاری درک شده هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیر مستقیم از طریق

وعده‌های کم ارزش در عمل کاهش می یابد.

تشکر و قدردانی

این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد است که با حمایت مالی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه انجام شده است ضمن تشکر از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه و مسئولین آموزش و پرورش و مدارس راهنمایی دخترانه شهرستان کرمانشاه برای گردآوری اطلاعات لازم، تشکر و قدردانی می‌گردد.

قصد ممکن است بر رفتار تاثیر بگذارد (۲۰).

یکی از محدودیت‌های مطالعه حاضر عدم بررسی مصرف میان وعده‌های کم ارزش در دانش آموزان پسر و دانش آموزان در دیگر مقاطع تحصیلی بود. پیشنهاد می‌شود مطالعه مرتبط دیگری در این گروه‌ها انجام شود. یافته‌ها نشان داد که هر چه قصد دانش آموزان و فشارهای اجتماعی وارده به آنان برای مصرف میان وعده‌ها کمتر و کنترل رفتاری درک شده بیشتری در جهت کاهش مصرف این میان وعده‌ها وجود داشته باشد، احتمال مصرف میان

منابع

- 1- Mehrabani HH, Mirmiran P, Baygi F, Azizi F. The effect of meal frequency on adolescent nutrient requirements. *Tehran University Medical Journal (TUMJ)*. 2007; 65(5): 43-47. [In Persian]
- 2- Dadkhah Piraghag M, Amini M, Hoshyar Rad A, Abdollahi M, Zooghi T, Eslami M. Qualitative and quantitative dietary pattern of primary school students in Tehran city. *J Nutr Scie food Technol*. 2008; 3(1): 31-44. [In Persian]
- 3- Karimi Shahanjarini A, Shojaezadeh D, Majdzadeh R, Rashidian A, Omidvar N. Application of an integrative approach to identify determinants of junk food consumption among female adolescents. *Nutrition Sciences & Food Technology*. 2009; 4(2): 61-70. [In Persian]
- 4- Jafari Rad S, Keshavarz SA, Khalilian A. Dietary habits in adolescent girls of Sari in 2003. *J Mazandaran Univ Medi Scie*. 2006; 16(56):108-114. [In Persian]
- 5- Zamani Alvigeh F, Faghihzadeh S, Sadeghi F. Application of health belief model on prevention of poor nutrition of primary students in Arak city in 2003-2004. *J Kermanshah Univ Midi Scio*. 2007; 10(4): 352-367. [In Persian]
- 6- Kelishadi R, Motlagh M, Ardalan G, Ziaodeni H, Riazzi M, Mahmood Arabi M, Barakati H. Prevention of chronic non-communicable disease: today better than tomorrow. 1^{ed} th. Esfahan: Esfahan University of Medical Sciences Pub: 2007; 30. [In Persian]
- 7- Dahri M, Safarian M, Hajifaraji M, Houshiar Rad A, Abadi A. The Association of Overweight and Obesity with Menarche Age and Nutritional Status in Girls Aged 11-15 in Mashhad. *J Mashhad Univ Medi Scie*. 2009; 53(4): 245-253. [In Persian]
- 8- Soheili Azad AK, Nourjah N, Alamdar E. Dietary intake of primary school students in Tehran. *Medical*

- Research (Medical Journal) Shahid Beheshti University of Medical Sciences and Health Services. 2005; 29(2): 165-168. [In Persian]
- 9- Rashidian A, Miles J, Russell D, Russell I. Sample size for regression analyses of theory of planned behavior studies: case of prescribing in general practice. *Br J Health Psychol* 2006; 11(4): 581-93.
- 10- Sharma M, Romas JA. Theoretical foundations of health education and health promotion. 1^{ed} th. US: Jones and Bartlett Learning; 2007.
- 11- Ajzen I. The theory of planned behavior. *Organ Behav Hum Dec.* 1991; 50(2): 179-211.
- 12- Kassem NO, Lee JW, Modeste NN, Johnston PK. Understanding soft drink consumption among female adolescents using the theory of planned behavior. *Health Edu Res.* 2003; 18(3): 278-91.
- 13- Shepherd R, Towler G. Nutrition knowledge, attitudes and fat intake: application of the theory of reasoned action. *J Hum Nutr Diet.* 2007; 5: 387-397.
- 14- Kelishadi R, Pashmi R, Sadry GH, Sarraf Zadegan N, Ahmadi M, Mohammad Zadeh M, Ghani R. Healthy heart program: Heart health promotion from childhood. *J Ghazvin Univ Medi Scie.* 2009; 26:15-26. [In Persian]
- 15- Salmaani Barough N, Pashaeypour SH, Rezaiepour A, Kazemnejad A. Study of quality of snacking in adolescents (12-18 years old). *Hayat J.* 2006; 12(4):21-29. [In Persian]
- 16- Matvienko O. Impact of a Nutrition education curriculum on snack choices of children ages six and seven years. *J Nutr Educ Behav.* 2007; 39: 281-285.
- 17- Ahmadi A, Asghryan Dstnaei A, Tabatabai HR. The Effect of food guide pyramid education on the knowledge of 5 to 6 year old pre-school children in one of the districts of Shiraz, Iran. *J Yasug Univ Med Scie.* 2009; 14(3): 71-82. [In Persian]
- 18- Horst K, Timperio A, Crawford D, Roberts R, Brug J, Oenema A. The school food environment: associations with adolescent soft drink and snack consumption. *Am J Prev Med.* 2008; 35(3): 217-223.
- 19- French SA, Story M, Hannan P, Breitlow k, Jeffery R, Baxter J, Snyder P. Cognitive and demographic correlates of low-fat vending snack choices among adolescents and adults. *J Am Diet Assoc.* 1999; 99(4): 471-475.
- 20- Glanz K, Rimer BK, Viswanath K. Health behavior and health education: theory, research, and practice. 4th ed, San Francisco: Jossey-Bass; 2008.

***Application Planned Behavior in theory Predicting Junk Food
Consumption among Female Students***

Dehdari T¹, Chegeni M², Dehdari L³

¹Assistant professor, School of Public Health and Institute of Public Health Researches, Tehran University of Medical Science, Tehran, Iran

²BSc. School of Health, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

³BSc. Valiasr University of Rafsanjan

Corresponding Author: School of Public Health and Institute of Public Health Researches, Tehran University of
Medical Science, Tehran, Iran

Email: dehdarit@yahoo.com

Background and Objectives: There are high tendency among adolescence for consuming junk foods. The aim of this study was to predict the junk food consumption based on the theory of planned behavior among female student in Kermanshah, 2011.

Material and Methods: In this descriptive-analytical study, 207 female students studying in middle schools of Kermanshah were selected using multi stage sampling method. The students filled out a self-structured questionnaire provided based on the theory of planned behavior. Statistical analysis of the data was done in the SPSS using correlation analysis, regression analysis and One-way ANOVAs.

Results: Most of the students had consumed junk foods. The findings showed that behavioral intention, perceived behavioral control and subjective norms could predict 44 percent of the variation in junk food consumption behavior. Among constructs of the theory of planned behaviors, only perceived behavioral control was able to predict 44 percent of the variation in junk food consumption intention.

Conclusion: Regarding more consumption of junk foods than nutrient foods and fruits among students, it is essential to conduct educational interventions based on theories of behavioral sciences.

Key words: *junk food, student, theory of planned behavior*

Please cite this article as follows:

Dehdari T, Chegeni M, Dehdari L. Application Planned Behavior in theory Predicting Junk Food Consumption among Female Students. Nursing and Midwifery Care Journal (NMCJ); 2012-2013; 2(2): 18-24.
